

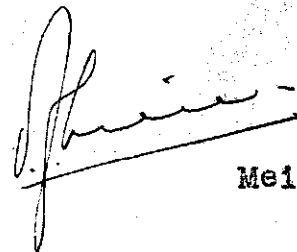
Rapport no 207

STICHTING VOOR BODEMKARTERING, WAGENINGEN.

Dir: Prof. Dr. C.H. Edelman

Afd. Karteringen ten behoeve van Streek-
en Uitbreidingsplannen.

Hoofd: Dr. W.J. van Liere.

Mei 1950.

(047.4) L 32
211

631.476 (-.934.2)

STICHTING VOOR BODEMKARTEERING
WAGENINGEN
BIBLIOTHEEK

VOORLOPIG RAPPORT BETREFFENDE DE BODEMKAART VAN
EEN GEDEELTE VAN DE GEMEENTEN OUDENBOSCH EN OUD-GASTEL

INHOUD.

- Hoofdstuk 1 Inleiding
" 2 Het landschap
" 3 De bodemkaart
" 4 Welke eisen stellen de gewassen aan de bodem ?
" 5 De tuinbouwclassificatiekaart

ISBN 207 891

Voorlopig rapport betreffende de bodemkaart van een gedeelte
van de gemeenten Oudenbosch en Oud-Gastel

Hoofdstuk I. Inleiding

par. 1 Begrenzing van het karteringsgebied

Het gekarteerde gebied bevindt zich in het zuidwestelijk gedeelte van de gemeente Oudenbosch met een aangrenzende strook grond behorende tot de gemeente Oud-Gastel. De grenzen werden hoofdzakelijk gevormd door meer of minder belangrijke wegen. De zuidoost grens wordt gevormd door de weg van Oudenbosch naar Rucphen tot de gemeentegrens bij Bosschenhoofd. Deze grens wordt gevolgd in zuidelijke richting. De zuidgrens is tevens gemeentegrens tussen Oudenbosch en Oud-Gastel en wordt gevormd door de Willeke Joostenstraat, een gedeelte van de Galgenstraat en het Jan Dennenstraatje en Heistraatje (vroeger Hekelstraat), langs perceelsgrenzen doorgetrokken tot aan de Peperstraat. De west- en noordgrens wordt gevormd door de Peperstraat, een gedeelte van de Nieuwe Weg en de Heinsbergschestraat, die aansluit op de weg naar Rucphen.

Verder wordt het gebied doorsneden door de spoorlijn Roosendaal-Dordrecht.

par. 2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek was om de grond en de daarin voorkomende lagen te bestuderen, in verband met

hun land- en tuinbouwkundige waarde.

Doordat het verschil tussen zomer- en winter-slootwaterstand en de daarmee min of meer corresponderende grondwaterstand nogal groot is, is bij dit onderzoek vooral gelet op de omstandigheden die hierop van invloed zijn en op de z.g. watercapaciteit van de grond.

par. 3 Methode van onderzoek

Het onderzoek werd verricht met behulp van een grondboor, waarmee de grond tot op een diepte van 1.25 m beoordeeld kon worden.

In verband met het bovenomschreven doel werd speciaal gelet op :

1. de korrelgrootte van het zand
2. de waterbeweging in de grond
3. de dikte, aard en samenstelling van de lichte bovengrond
4. het voorkomen van leemlagen en vaste banken

Deze gegevens werden met behulp van symbolen op veldkaartjes aangegeven, waaruit later de bodemkaart werd samengesteld.

Hoofdstuk II Het landschap

par. 1 Algemeen overzicht

Het gebied is gekenmerkt door tamelijk grote hoogteverschillen. Volgens de topografische kaarten komen er hoogten voor die 5.6 m plus N.A.P. liggen en laagten die 1.1 m plus N.A.P. liggen, wat reeds een hoogteverschil van 4.5 m geeft.

De hoogten hebben veelal een zware leemlaag in de ondergrond, die plaatselijk ondieper dan 1.25 m bene-

den het maaveld voorkomt. De ligging van deze lagen (bol- of schotelvormig) is van grote invloed op de ont- en afwatering van deze hoogten. Hierdoor komt het dat sommige percelen op de hoogten in het voorjaar veel langer nat blijven dan een perceel ernaast, dat soms meters lager gelegen is. Op deze lagen ligt veelal tamelijk grof zand, dekzand genoemd, dat in een groot gedeelte van het karteringsgebied de bovengrond vormt (de kern van het gebied).

In het westen en een smalle strook in het oosten ligt hierop een dek fijner zand, voortaan zand genoemd, terwijl in het uiterste zuidwesten fijn lemig zand aan de oppervlakte voorkomt.

Waarschijnlijk door afspoeling en afwaaiing komt plaatselijk nog maar 20 à 30 cm grond boven de leemlaag voor, waarbij veelal enige leem door de bovengrond is gewerkt, zodat deze tamelijk zwaar is.

Tussen de hoogten bevinden zich laagten met een langzaam naar het midden afhellende zandondergrond, waarin nog vele resten van boomwortels voorkomen. Door reductie van deze organische resten is deze laag veelal min of meer blauw gekleurd. Deze dalen zijn verder opgevuld met een vaak naar het midden dikker wordend pakket meer of minder slibhoudend zand, met op de laagste plekken vaak venige of veenlagen.

par. 2 Begroeiing

De vroegere begroeiing heeft in sterke mate zijn invloed op de kleur van het zand doen gelden. Op de hoogten worden heidepodzolprofielen naast bruin- en grijsachtige bosprofielen aangetroffen. De laagten droegen meer een moerasvegetatie met veel elzen. Door periodieke water-

overlast is hier meer humus gevormd, zodat het humusgehalte hier hoger is en de bodemlagen donkerder van kleur zijn.

par. 3 Menselijke beïnvloeding

Het gekarteerde gebied is, in tegenstelling met vele gebieden in de omgeving, reeds eeuwen in cultuur. De laagten dienden voor grasland en de hoogten voor bouwland. De mest uit de potstallen (mengsel van vaste en vloeibare uitwerpselen van het vee, heideplaggen en/of bosstrooisel, uitgegraven zand enz.), werd op de akkers gebracht om de vruchtbaarheid te verhogen. Totdat de kunstmest algemeen ingang gevonden had, is men hiermee doorgeshaan. Vele gronden, vooral de oudste bouwlanden, zijn hierdoor belangrijk opgehoogd. Later is ook nog al wat compost aangewend. Vele scherven in de bovengrond wijzen hierop.

Vele percelen zijn lange tijd in gebruik geweest voor hakhoutcultuur, wat vaak een min of meer onregelmatige kleur in de grond heeft achtergelaten.

Behalve voor bouw- en grasland kwamen later enkele percelen voor boomkwekerij, groente- en fruitteelt en volkstuintjes in gebruik, waarbij veelal meer organische meststoffen aangewend en meer ingrijpende grondbewerkingen worden toegepast.

Door dit alles bezitten de gronden op de hoge oelen een veelal donkere bovengrond van 40 a 50 cm dikte. De kleur hiervan wisselt en is afhankelijk van de vroegere begroeiing, de bodemgebruiksvorm en de soort van bemesting. Waar veel compost aangewend is, zien de gronden b.v. zwart terwijl op plaatsen waar er veel loodzand doorgemengd is, de grond slechts iets donkergrijs is. Ook meer bruine kleuren komen voor.

In de laagten komen praktisch geen bruine gronden voor, doch meer zwarte en donkergrijze kleuren.

Onder de bovengrond op de hoge delen volgt dan meestal een laag bruin zand, naar beneden veelal snel lichter van kleur wordend en overgaand in geelwit of wit zand.

Sinds de ontwatering der laagten verbeterd is en deze gronden niet meer onder water komen, vindt men hier ook bouwlanden, zodat de mogelijkheden dezer gronden vergroot zijn. Plaatselijk waar de afwateringsvaart door een hoog gebied gegraven is (westgrens der kaart), heeft dit verdroging in de hand gewerkt. Op enkele plaatsen zijn hogere gronden verlaagd door het uitgraven van een laag zand, waarbij soms humeus zand is afgegraven zodat het perceel nu tamelijk schraal is.

Hoofdstuk III De bodenkaart

Bij de samenstelling van de bodenkaart is getracht om de hoogten en laagten zo goed mogelijk uit te laten komen. Naar de korrelgrootte zijn de hoge gronden ingedeeld in:

- a. tamelijk grove zandgronden (symbool 0-10)
- b. zandgronden (symbool 10-20)
- c. lemige of slibhoudende overgangsgronden (symbool(A)20-30)
- d. fijn lemige zandgronden (symbool 30-40)
- e. gronden met een storende leemlaag < 60 cm (symbool 40-50)

Met deze indeling naar korrelgrootte hangen vele andere factoren samen. Naarmate de korrelgrootte afneemt, wordt de watercapaciteit groter, de doorlatendheid minder, de capillaire stijghoogte groter, maar de snelheid van opstijging geringer, het gevaar van verstuiving kleiner. Op dezelfde wijze zijn ook de lage gronden naar slibgehalte onderscheiden :

- a. tamelijk grove zandgronden (symbool W 0-10)
- b. tamelijk grove zandgronden met slibhoudende laag in boven- of ondergrond (symbool W 10-20)
- c. slibhoudend tamelijk grof zand met zwaardere laag in de onder-

grond (symbool W 20-30)

- d. slibhoudend tamelijk grof zand met zware laag in de ondergrond (symbool W 30-40)

Evenals bij de hoge gronden, neemt de zwaarte dezer gronden toe naarmate het symboolcijfer (tientallen) hoger wordt. Behalve het slibpercentage, neemt doorgaans ook het humuspercentage toe vooral van de ondergrond en bevindt de zandondergrond zich dieper (soms dieper dan 125 cm).

Op de overgang naar de zandondergrond bevindt zich in de laagste gedeelten veen, dat naar de hoogten geleidelijk minder humeus en slibhoudender wordt. Deze slibhoudende laag zet zich soms tot de rand van het hoge gebied voort, waar zij dan bedekt is met een meer bruin gekleurd mestdek (A20-30).

Behalve naar korrelgrootte zijn de gronden ingedeeld naar de waterstand, waarbij in aanmerking genomen moet worden, dat er behoorlijk verschil is tussen zomer - en winterstand.

Om in een bepaald seizoen de gedragingen van het grondwater te bepalen staan echter enkele hulpmiddelen ter beschikking, n.l. :

1. de diepte van gebleekt zand
2. het voorkomen van grondwaterafzettingen (gleyverschijnselen genoemd) meestal in de vorm van ijzerafzettingen (roestvlekken concreties enz.)
3. de waterstand tijdens de opname

Met behulp van deze middelen is de volgende indeling gemaakt :

Zeer vochtige gronden met gebleekt zand en/of grondwaterafzettingen < 45 cm - symbool 2

Vochtige gronden met gebleekt zand en/of grondwaterafzettingen < 60 cm - symbool 3

Matig vochtige gronden met gebleekt en/of grondwaterafzettingen
 < 75 cm - symbool 4

Tamelijk droge gronden met gebleekt zand en/of grondwaterafzettingen < 100 cm - symbool 5

Deze indeling houdt vooral verband met land- en tuinbouwkundige mogelijkheden. In het algemeen zijn de gronden aangegeven met symbool 2, het beste geschikt voor grasland en zomergroenteteelt, hoewel door de betere ontwatering de mogelijkheden belangrijk groter geworden zijn.

De vochtige gronden (3) zijn overgangsgronden met de grootste mogelijkheden, n.l. wisselbouw (kunstweide), fruitteelt, (vroeg)groenteteelt.

De matig vochtige gronden (4) hebben weer beperkte mogelijkheden daar het droogterisico toeneemt.

Dit geldt in sterkere mate voor de tamelijk droge gronden (5). Door het voorkomen van leemlagen is het verband tussen de topografische hoogteligging en de wintergrondwaterstand vaak ver te zoeken. De waarde van een grond met een leemlaag met eenzelfde grondwaterstand als een topografisch lager gelegen grond is veelal belangrijk minder in waarde, doordat het verschil tussen zomer- en winterwaterstand zoveel groter is, terwijl naarmate de leemlaag hoger voorkomt, de bewortelingsdiepte afneemt. Op de bodemkaart is daarom op plaatsen waar een leemlaag aangeboord werd, de diepte ervan aangegeven.

Verder is nog een indeling gemaakt naar dikte van het humeuze dek. Tevens is aard en samenstelling van het humusdek beoordeeld, doch de verschillen zijn niet zo sprekend en ook niet gemakkelijk in deze kaart te verwerken. Het belangrijkste verschil is wel aangegeven want hierop is de indeling in hogere en lagere gronden gebaseerd, waarbij eerstgenoemde gronden meer bruin en de laatste zwarter zijn.

De gronden met het laagste humuspercentage vormen veelal de vroegere hakhoutpercelen, die vooral in het Oud-Gastelse gedeelte voorkomen. De best humeuze gronden vormen de oudere tuingronden en de gronden waarop veel met compost gewerkt is. De dikte van het humeuze dek is als volgt aangegeven:

A 0-25 cm

B 25-50 cm

C 50-75 cm

D 75-100 cm

Het verschil in dikte houdt vooral verband met de invloed van de begroeiing op de ondergrond. Op plaatsen waar zich onder het nestdek een heidepodzolprofiel bevindt, is de laag veelal het dikst. De dunste lagen komen veelal aan de rand van de laagten voor, waar het zwarte dek vaak direct op de overanderde zandondergrond rust. Verder het dal in, komt de onveranderde (witte) zandondergrond steeds dieper, soms dieper dan 125 cm. De plaatsen waar zich een veenlaag in de ondergrond bevindt, zijn met VV aangegeven. De oppervlakte ervan is beperkt.

par. 2 De profieldoorsnede

Om het hier beschrevene te verduidelijken is een profieldoorsnede vervaardigd waarop veel van de voorkomende bodemtypen uitgebeeld staan tot een diepte van 165 cm.

De horizontale schaal is 1:1000, de verticale schaal is 1:20.

Door dit verschil in horizontale en verticale schaal worden de hoogteverschillen enigszins overdreven voorgesteld. Het hoogteverschil tussen hoogste en laagste punt bedraagt pl.m. 185 cm. Ten opzichte van N.A.F. resp. plus 4.50 en

plus 2.65. Op deze profieldoorsnede wordt een overzicht gegeven van :

- a. de opbouw van het landschap
- b. de invloed van de begroeiing op de grond
- c. de hoogteligging
- d. de waterhuishouding

ad. a. de opbouw van het landschap

De basis bestaat overal uit ongekleurd matig grof zand met een enkel laagje grof zand en geheel links een iets humeus laagje tengevolge van vroegere begroeiing. Plaatselijk bevindt zich een dun leembandje doch de zware leemlaag die elders vaak wordt aangeboord, werd hier niet bereikt. Rechts bevindt zich op de tamelijk grofzandige ondergrond fijner dekzand met een geleidelijke overgang ertussen. Het dal is opgevuld respectievelijk met lemig en fijn zand, veen, venig (kazig) zand, kazige en humeuze leem, zwart min of meer venig lemig zand en een bovengrond van min of meer slibhoudend zand.

ad. b. invloed van de begroeiing op het profiel

Hoewel op de bodemkaart slechts 2 onderscheidingen gemaakt zijn, blijkt wel dat er variatie genoeg is. Geheel rechts bevindt zich onder het mestdek een heidepodzolprofiel met een gebroken koffiebank. Naar links neemt de heideinvloed snel af en doet het geheel aan een vroegere bosbegroeiing denken. Dan volgt de laagte met zwarte profielen veroorzaakt door wateroverlast en de daarbij behorende vegetatie. Links komen de verschillende boringen niet erg overeen, hoewel de uitersten dicht bij elkaar liggen dan bij de hoogte aan de rechter zijde. Met letters is er onder aangegeven welke begroeiingskleuren het profiel vertonen. Zo doet het b.v. denken aan hakhoutcultuur.

ad. c. de hoogteligging

Hierover werd reeds in het begin van deze paragraaf geschreven. Rest te vermelden dat de glooiing links veel geleidelijker verloopt dan rechts zonder dat leemlagen hierop invloed uitoefenen.

ad. d. de waterhuishouding

Op de profieldoorsnede is aangegeven:

1. de diepte waarop de eerste grondwaterafzettingen (gley-verschijnselen) geconstateerd werden (-+--+)
2. de grondwaterstrand die op de dag der opname gold (9 Mrt.)

De grondwaterafzettingen dateren nog uit de tijd voor de ontwatering beter geregeld was. Nu behoeft de grondwaterstand niet meer tot het maaiveld te stijgen, omdat het nu mogelijk is om slecht doorlatende gronden te draineren, waardoor de wateroverlast afgevoerd kan worden. Doordat de afwatering van de hoge en de lage gronden afzonderlijk geschiedt met verschillend peil, ziet men geen vloeiende lijn in de grondwaterstand. Het zo hoog mogelijk houden van de grondwaterstand in de hoge gronden moet zo veel mogelijk bevorderd worden, daar er praktisch geen wortels in het ongekleurde, tamelijk grove zand doordringen.

Het symbool waarmee de profielen op de bodenkaart staan aangegeven is ter plaatse van de boringen vermeld, terwijl de invloed van de vroegere begroeiing er, voorzover mogelijk, aan toegevoegd is (letters onder de symbolen).

Hoofdstuk IV

par. 1 Welke eisen stellen de gewassen aan de boden ?

In het gekarteerde gebied treft men aan:
bouwland, grasland, enkele percelen boomkwekerijgewassen,

enige tuinderij met fruitteelt en volkstuintjes. De eisen van deze verschillende bedrijfstvormen lopen enigszins uiteen, doch hebben ook wat met elkaar gemeen.

Zij verlangen b.v. een zo constant mogelijke waterstand. Sinds de betere afwatering is er veel verbeterd, doch door de hoge ligging t.o.v.N.A.P. is het niet mogelijk om de grondwaterstand gedurende zomermaanden op de hogere gronden te handhaven. Bij dergelijke gronden waarvan de grondwaterstand in het droge jaargetijde belangrijk daalt, is de watercapaciteit van de bewortelingszone zeer belangrijk. De verschillen in grondwaterbeweging en de factoren die van invloed zijn op de watercapaciteit vormen daarom de basis waarop de bodenkaart is samengesteld.

Bij de waardebepaling van gronden wordt ervan uitgegaan dat gronden waarop een zo groot mogelijk aantal verschillende gewassen met succes verbouwd kunnen worden, de beste zijn, daar hierop de mogelijkheden het grootste en de bedrijfsrisico's het kleinst zijn. In zandgebieden met een variabele grondwaterstand zijn dit gronden die in de winter net niet te nat zijn. Dit blijken gronden te zijn met een wintergrondwaterstand van pl.m. 50 cm. Naarmate deze waterstand lager is, neemt het risico van meer of minder sterke verdroging tijdens droge perioden, toe. Komt de winterwaterstand hoger, dan is de grond in het voorjaar te lang nat, zodat de gewassenkeuze beperkt is. Meestal heeft men op deze gronden daarom grasland.

Hoofdstuk V De tuinbouwclassificatiekaart.

par. 1 De tuinbouwkundige waarde

Bij deze tuinbouwclassificatie is uitgegaan van de groenten- en fruitteelt.

Er is onderscheid gemaakt in:

- a. geschiktheid voor groenten en fruit (gemengd bedrijf)
- b. geschiktheid voor groenteteelt
- c. geschiktheid voor fruitteelt
- d. geschiktheid voor speciale cultures

Deze indeling houdt voornamelijk verband met grondwaterstandsverschillen. Gronden op de bodenkaart aangegeven met het symbool 3 (grondwatersafzettingen tussen 45 en 60 cm), komen in meer of mindere mate in aanmerking voor het onder a. genoemde bedrijfstype, de nattere gronden (2) voor groenteteelt en de drogere (4) voor fruitteelt). Hebben deze laatste een dun humeus dek of zijn zij nog droger (5) dan komen zij in aanmerking voor aspergeteelt, doch voor andere gewassen wordt het risico te groot.

Doch behalve de grondwaterstand zijn er nog andere factoren die van invloed zijn op de kwaliteit van de grond. Daarom zijn de klassen a, b en c weer onder te brengen in 3 groepen, n.l. gronden die resp. goed, matig en zeer matig geschikt voor dat bepaalde bedrijfstype. Tesaamen met groep d komen wij zo aan 10 klassen, n.l.:

Klasse	I.	Goed geschikt voor groenten en fruit
"	II.	" " " "
"	III.	" " " fruit
"	IV.	Geschildt voor groenten en fruit
"	V.	" " "
"	VI.	" " fruit
"	VII.	Heel matig geschikt voor groenten en fruit
"	VIII.	" " " " "
"	IX.	" " " fruit
"	XA.	Geschildt voor asperges
"	O	Ongeschildt voor groenten en fruit.

Prima tuingronden behorende tot de klassen I, II en III komen in dit gebied praktisch niet voor. Hiertoe worden gerekend de oude tuingronden, waarvan de bovengrond door jaren, soms eeuwenlange, bewerking en bemesting in vruchtbare tuinearde veranderd is en rust op een goede ondergrond. Een stukje dat dit het meest benadert, vormt het tot Klasse II gerekende perceeltje in het noordoostelijk deel van het gebied, hoewel hiervan de afwatering nog verbeterd moet worden en de pH waarschijnlijk te hoog is. Anderzijds behoren hiertoe gronden met een goede profielopbouw, die het ideale profieltype het meest benadert. Hiertoe behoort het tot klasse I gerekende stukje op de Heinsberg, dat tot 120 cm diepte uit lemig zand bestaat, zonder storende lagen, met een mooie humeuze bovengrond. De geschikte gronden (klasse IV, V, VI) komen over een grote oppervlakte voor. Klasse IV en VI bevinden zich vooral op de plaatsen waar het fijnere dekzand op de hoogten voorkomt, terwijl klasse V in de laagten voorkomt, daar, waar de grond door haar vochtig karakter, voor de fruitteelt minder geschikt is, doch voor de groenteteelt vooral in de zomermaanden in aanmerking komt.

De tot klasse VII, VIII en IX behorende gronden vertonen sterkere gebreken, die hen voor het betreffende bedrijfstype minder geschikt maken, b.v. geringere watercapaciteit van de hogere gronden en het voorkomen van zware lagen in de natte gronden. De klassen VII en IX komen vooral voor op de tamelijk grofzandige hoogten, terwijl de gronden behorende tot klasse VIII de laagste gronden vormen, met een zware laag vaak rustend op veen in de ondergrond. De bovengrond hiervan is veelal gemakkelijk te bewerken,

terwijl door drainage de ontwatering beter kan worden, behalve op plaatsen waar de veenlaag ondiep voorkomt.

De gronden behorende tot klasse KA hebben voor het vestigen van een tuinbouwbedrijf een te groot droogterisico, doch vormen voor de aspergeteelt zeer geschikte gronden; de gewassenkeuze op deze gronden is evenwel zeer beperkt.

De gronden met een/zware leemlaag ondieper dan 60 cm (de diepte wisselt overigens nogal) zijn daardoor voor de tuinbouw te wisselvallig. Plaatselijk bevindt de leemlaag zich reeds op 20 à 30 cm. Een grond die slechts tot 20 à 30 cm voor worteling geschikt is, komt voor fruitteelt niet in aanmerking en het risico voor groenteteelt is eveneens groot. Met de tot klasse X behorende gronden, vormen zij de minst waardevolle gronden in dit gebied.

Winnen deze klassen komen nog verschillen voor b.v. in korrelgrootte (zie bodenkaart). In het algemeen kan gezegd worden, dat naarmate het zand lossen en grover wordt, de gronden vroeger zijn, n.a.w. de gewassen zullen hierop in het voorjaar vroeger tot ontwikkeling komen, wat vaak financieel voordelig is en tevens de mogelijkheid biedt om met een 2e teelt vroeger aan te vangen. Tegenover deze voordelen staan ook nadelen. De kans op verstuiving neemt toe, terwijl de grond ook schraler wordt, waardoor zwaardere bemestingen nodig zijn. Ook neemt het droogterisico toe, doordat de watercapaciteit kleiner wordt.

Behalve dat de gewassen later oogstbaar zijn, naarmate het zand fijner en/of lemiger of slijmhoudender wordt, neemt ook de kans op verslemping der bovengrond wat toe, wat veelvuldig losmaken der bovengrond noodzakelijk maakt.

Het hangt dus van het te vestigen bedrijfstype af, aan welke grond binnen een bepaalde klasse de voorkeur moet worden gegeven.

Doordat op eenzelfde perceel vaak meerdere klassen voorkomen, nemen de mogelijkheden toe en kan vaak voor vele gewassen de meest geschikte grond gevonden worden.

par. 2 Landbouwkundige waarde

Voor wat de landbouwkundige waarde betreft, moet in aanmerking worden genomen, dat alle gronden zandgronden zijn, die dus zware bemestingen behoeven. Evenals bij de tuinbouw neemt de gewassen keuze af, naarmate het zand grover wordt en de waterstand daalt, terwijl zelfs die gewassen welke nog geschikt zijn, vooral in droge jaren een belangrijk lagere opbrengst geven dan op de betere gronden. Evenals bij de tuinbouw komen de gronden met grondwaterafzettingen tussen 45 en 60 cm (3) in aanmerking voor gemengd bedrijf (bouwland in combinatie met kunstweide) en eventueel enkele tuinbouwteelten, zoals deze hier als onderdeel van het boerenbedrijf voorkomen, b.v. aardbeien, frambozen, bessen en tabak. De nattere gronden (2) lenen zich minder hiervoor, doordat b.v. de teelt van wintergranen riskanter wordt, terwijl in natte jaren de opbrengst van vele zomergewassen eveneens tegen kan vallen.

Bij de hogere gronden neemt het droogterisico toe. Voor grasland is dit land niet meer geschikt. De teelt van aardbeien, frambozen en bessen wordt door het droogterisico uiterst riskant. Asperges en kersen bieden dan nog de meeste kans van slagen.

CONCLUSIE.

1. De in dit karteringsgebied voorkomende gronden zijn reeds eeuwenlang als cultuurgrond in gebruik, waardoor zij een behoorlijke humeuze bovengrond bezitten van 40 à 50 cm.
2. De profielopbouw is veelal goed, doch het is voornamelijk de grondwaterstand, welke hier de belangrijkste vruchtbaarheidsfactor vormt.
3. Door de verbeterde afwatering zijn de laaggelegen gronden belangrijk in cultuurwaarde gestegen.
4. Uitgesproken slechte gronden komen in het karteringsgebied niet voor.
5. De minst waardevolle gronden, zowel voor land- als tuinbouw, vormen de droge gronden met een dunne humeuze bovengrond (klasse XA en in mindere mate IX) en de gronden met een zware leemlaag, ondieper dan 60 cm.

---000---